176329 - Hacda Saçını Kısaltmayan, Akabe Cemresini Taşlamayan Ve Kurban Kesmeyen Kadının Hükmü

Soru

Bir kadın 1988 yılında hac farizasını yerine getirmiştir. Ancak Zilhicce'nin onuncu günü şu ibadetleri yapmamıştır: şeytan taşlama (Akabe cemresi), saçından kesme ve kurban kesme. Bu durumda ne yapması gerekir? Hükmü bilmiyorsa durum değişir mi?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Kadın için saçtan kısaltmak, haccın vaciplerindendir. Aynı şekilde bayram günü (10 Zilhicce) cemreleri taşlamak da vaciptir. Kim bir vacibi terk ederse, onun üzerine bir kurban gerekir. Bu kurban Mekke'de kesilir ve fakirlere dağıtılır. Eğer buna gücü yetmezse on gün oruç tutar. Fıkıh âlimleri arasında yaygın görüş budur.

Kurban (hedy) ise sadece Temettu' veya Kiran haccı yapan kimseye vaciptir.

Eğer bu kadın Temettu' veya Kiran haccı yaptıysa, kurban kesmesi gerekir. Bunun için Mekke'de onun adına kurban kesecek birini vekil tayin eder.

"Görünen o ki, eğer bu kadın fakir ise ve tıraşı kısaltmayı terk etmesi ile şeytan taşlamayı terk etmesi sebebiyle gereken fidyenin bedelini karşılayacak imkânı bulamazsa, bu durumda onun oruç tutması da gerekmez; zira bu hususta orucu zorunlu kılan bir delil bulunmamaktadır. Nitekim bu görüş, İbn Useymîn r.h tarafından da fetva olarak verilmiştir."

Temettu' veya Kiran'ın kurbanını yerine getiremezse oruç tutması vacip olur.

Allah Teâlâ şöyle buyurur:

“Kim umre ile haccı birleştirerek temettu‘ yaparsa, kolayına gelen bir kurban keser. Kim bulamazsa, hac sırasında üç gün, döndüğünde yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutar.” (Bakara, 196)

Şeyh İbn Useymîn’e (Allah ona rahmet etsin) şu soru soruldu:

“Ey faziletli şeyh! Bu soruyu soran kişi diyor ki: Temettu haccı yaptım; fakat kurban kesmedim ve saçımı da kısaltmadım. Bunun hükmü nedir? Bizi aydınlatırsanız Allah sizden razı olsun.”

Şeyh (rahimehullah) şöyle cevap verdi:

“Kurban (hedy) yalnızca temettu‘ ve kiran haccı yapan kimseye vaciptir. İfrad haccı yapan kimseye ise kurban gerekmez. Saçı kısaltmaya gelince: bunu terk ettiğin için, bunun yerine Mekke’de kesilecek ve fakirlere dağıtılacak bir fidye gerekir. Çünkü âlimler şöyle demiştir: ‘Kim hac vaciplerinden birini terk ederse, üzerine Mekke’de kesilip fakirlere dağıtılacak bir kurban (dem) gerekir.’

Bu vesileyle Müslüman kardeşlerime şunu tavsiye ederim: Hacca gitmek istediklerinde, haccın hükümlerini önceden öğrensinler. Çünkü ilimsiz yapılan hacda kişi farkında olmadan ibadetine zarar verecek hatalar yapabilir. Hatta bazen bu hataları uzun bir süre sonra fark edebilir. Bu yüzden kişi hacca niyet ettiğinde, ya âlimlerden yüz yüze öğrenerek ya da yazılmış menâsik kitaplarını okuyarak haccın hükümlerini öğrenmelidir. Elhamdülillah bu konuda pek çok eser vardır.”
(“Fetâvâ Nûr ‘ale’d-Derb”ten)

Yine (rahimehullah), saçını kısaltmayı terk eden kimse hakkında şöyle demiştir:
“Eğer zengin ise Mekke’de bir fidye kurbanı keser ve fakirlere dağıtır. Şayet fakir ise ona bir şey gerekmez.”
(“Mecmû‘ Fetâvâ İbn Useymîn”, 22/470)

Sonuç olarak:
Eğer bu kadın saç kısaltmayı (taksîr), şeytan taşlamayı (remy) ve temettu‘ veya kiran haccının

kurbanını terk etmişse, üzerine üç kurban gerekir. Eğer buna güç yetiremezse, temettu‘ veya kıran kurbanı için on gün oruç tutar. Ayrıca, Müzdelife’den gece ayrıldıktan sonra taşlama yapıp yapmadığından ve haccının temettu‘ veya kıran olup olmadığından emin olunmalıdır.

Allah en doğrusunu bilir.